

gos. un–t fiz. kul'tury, Kaf. anatomii i fiziologii L.: LGUFK, CH. 2: Fiziologiya dvigatel'noy aktivnosti. 195 s. [in Ukrainian]

3. Greyda, N.B. (2024). Korrektiruyushchaya gymnastika: metodicheskiye rekomendatsii dlya laboratornykh zanyatiy. [Corrective gymnastics: methodological recommendations for laboratory classes]. Lutsk, 55 s. [in Ukrainian]

4. Ivaniy, I.V. (2014). Fizicheskaya kul'tura lichnosti spetsialista po fizicheskomu vospitaniyu i sportu [Physical culture of the personality of a physical education and sports specialist]. Grust'. gos. ped. un–t im. A. S. Makarenko. Sumy: Universitetskaya kniga, 127 s. [in Ukrainian]

5. Kazak, D. V. (2018). Lechebnaya fizicheskaya kul'tura: posobiye [Therapeutic physical education]. Ternopol': TGMU. 108 s. [in Ukrainian]

6. Metodika provedeniya zanyatiy korrektiruyushchey gymnastikoy pri raznykh porokakh osanki [Methodology for conducting corrective gymnastics classes for various posture defects]. Lektsiya dlya studenta 6-go kursa. URL: <https://www.ldufk.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/lekciya-3-1.pdf> [in Ukrainian]

7. Salomakha, O. Yest'. (2017). Ispol'zovaniye sredstv fizicheskoy reabilitatsii pri narushenii osanki [Using physical rehabilitation tools for posture disorders]. Nauchnyy zhurnal NPU imeni M.P. Dragomanova. Seriya 15. Nauchno-pedagogicheskiye problemy fizicheskoy kul'tury. Fizicheskaya kul'tura i sport' sb. nauch. trudov / Pod red. O. V. Timoshenko. K. : NPU imeni M.P. Dragomanova, Vypusk 3K(84)17. S. 424-428. [in Ukrainian]

8. Stasenko, Ye.A. Sundukova, I.V. (2020). Metodicheskiye osobennosti obucheniya gimnasticheskim uprazhneniyam uchashchikhsya srednego obrazovaniya [Methodological features of teaching gymnastic exercises to students of secondary education institutions]. Nauchnyy zhurnal NPU imeni M.P.Dragomanova. Seriya 15. «Nauchno-pedagogicheskiye problemy fizicheskoy kul'tury (fizicheskaya kul'tura i sport): sb. nauchnykh trudov/ Pod red. O. V. Timoshenko. Kiyev: Izdatel'stvo NPU imeni

M.P. Dragomanova, Vypusk 3K(123). S. 428-432. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

СУНДУКОВА Ірина – кандидат психологічних наук, доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання Центральноукраїнського державного університету ім. Володимира Винниченка

Наукові інтереси: формування у майбутніх вчителів психолого-педагогічної компетентності та здоров'язберігаючої поведінки в процесі занять фізичною культурою та спортом.

РАДІОНОВА Олена – заступник декана факультету фізичного виховання з виховної, проф-орієнтаційної та соціальної роботи, викладач кафедри теорії і методики фізичного виховання Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: формування здорового способу життя студентської молоді.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

SUNDUKOVA Iryna – Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor of the Department of Theory and Methods of Physical Education Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University

Scientific interests: formation of psychological and pedagogical competence and health-preserving behavior in future teachers during physical education and sports activities.

RADIONOVA Olena – Deputy Dean of the Faculty of Physical Education for Educational, Career Guidance and Social Work, Lecturer at the Department of Theory and Methods of Physical Education of the Central Ukrainian State University named after Volodymyr Vynnychenko.

Scientific interests: formation of a healthy lifestyle of student youth.

Стаття надійшла до редакції 27.02.2025 р.

Стаття прийнята до друку 16.03.2025 р.

УДК 546:37.091.33

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-218-248-252

ТУНІК Тетяна –

кандидат технічних наук, доцент кафедри екології, охорони навколишнього середовища та здорового способу життя Центральноукраїнського національного технічного університету
ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-6333-0832>
e-mail: tatatunik8@gmail.com

КОЛОМІЄЦЬ Людмила –

кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології, охорони навколишнього середовища та здорового способу життя Центральноукраїнського національного технічного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6410-1762>
e-mail: lyudkolomiec11@meta.ua

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЯК АКТИВНИЙ МЕТОД НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ХІМІЇ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Економічний розвиток України в першу чергу залежить від впровадження сучасних та новітніх технологій і відповідним чином підготовлених фахівців, здатних як управляти технологічними процесами, так і бути безпосередніми їх учасниками. Практичний досвід використання презентації підтверджує, що вона є активним методом навчання так як передбачає групову роботу, творчий характер у здобувачів та їх готовність співпрацювати з іншими, практичну спрямованість.

У статті автори проаналізували використання презентацій як одного з активних інноваційних методів при викладанні хімії здобувачам вищої освіти технічних спеціальностей. Хімія є фундаментальною наукою при підготовці фахівців таких галузей як: «Матеріалознавство», «Агроінженерія», «Автомобільний транспорт», «Логістика», «Будівництво та цивільна інженерія»,

«Галузеве машинобудування». Знання хімічних властивостей елементів, їх сполук, законів молекулярного світу, а також розуміння того, що кожна хімічна реакція є або може бути основою технологічного процесу, технології впливатиме на практичну складову у підготовці спеціалістів. При цьому важливо щоб вони бачили кінцевий результат хімічних перетворень, це спонукатиме їх до більш глибоких знань і відповідно вивченню навчального матеріалу. В цьому процесі важливе місце займає презентація яку слід розуміти як поінформовання, ознайомлення з відповідною хімічною темою. Презентація може бути доповненням до основного матеріалу, її можна використати по будь-якій темі. Презентація як метод навчання сприймається здобувачами позитивно так як вона розкриває творчі здібності здобувачів, готовність їх працювати з іншими і має практичну спрямованість. Завжди успішні результати у здобувачів спостерігаються при роботі з програмою Power Point. Ці результати залежать також і від умінь здобувачів презентувати свою роботу. При цьому презентація може виглядати ефектно, в кольорі, картинках і таке інше, але слід пам'ятати що її ціллю є поінформувати аудиторію. Практичний досвід використання здобувачами презентацій у навчальному процесі підтверджує її значимість для поглиблення знань з хімії, сприяє підвищенню успішності навчання.

Ключові слова: презентація, метод навчання, слайд, формат power point, успіх презентації, інтерактивна презентація.

TUNIK Tetyana –

Candidate of Technical Sciences, Associate Professor of the Department of Ecology, Environmental Protection and Healthy Lifestyle of the Central Ukrainian National Technical University
ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-6333-0832>
e-mail: tatatunik8@gmail.com

KOLOMIETS Lyudmila –

Candidate of Agricultural Sciences, Associate Professor of the Department of Ecology, Environmental Protection and Healthy Lifestyle of the Central Ukrainian National Technical University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6410-1762>
e-mail: lyudkolomicc11@meta.ua

PRESENTATION AS AN ACTIVE LEARNING METHOD IN TEACHING CHEMISTRY TO STUDENTS OF HIGHER EDUCATION IN TECHNICAL SPECIALTIES

The economic development of Ukraine primarily depends on the introduction of modern and innovative technologies and appropriately trained specialists who are able to both manage technological processes and be their direct participants. Practical experience in using the presentation confirms that it is an active learning method as it involves group work, creative nature of the applicants and their willingness to cooperate with others, and practical orientation.

In the article, the authors analyzed the use of presentations as one of the active innovative methods in teaching chemistry to students of higher education in technical specialties. Chemistry is a fundamental science in the training of specialists in such fields as: "Materials Science", "Agricultural Engineering", "Automobile Transport", "Logistics", "Construction and Civil Engineering", "Industrial Mechanical Engineering". Knowledge of the chemical properties of elements, their compounds, the laws of the molecular world, as well as the understanding that each chemical reaction is or can be the basis of a technological process, technology will affect the practical component in the training of specialists. At the same time, it is important that they see the final result of chemical transformations, this will encourage them to deeper knowledge and, accordingly, to study the educational material. In this process, an important place is occupied by the presentation, which should be understood as information, familiarization with the relevant chemical topic. The presentation can be a supplement to the main material, it can be used on any topic. The presentation as a learning method is perceived positively by the applicants as it reveals the creative abilities of the applicants, their willingness to work with others and has a practical orientation. Successful results in the applicants are always observed when working with the Power Point program. These results also depend on the ability of the applicants to present their work. At the same time, the presentation can look impressive, in color, pictures and so on, but it should be remembered that its purpose is to inform the audience. Practical experience of the applicants using presentations in the educational process confirms its significance for deepening knowledge in chemistry, contributes to increasing the success of learning.

Key words: presentation, teaching method, slide, power point format, success of presentation, interactive presentation.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Економічний розвиток України в першу чергу залежить від впровадження сучасних та новітніх технологій і відповідним чином підготовлених фахівців, здатних як управляти технологічними процесами, так і бути безпосередніми їх учасниками.

В Центральнотехнічному національному технічному університеті підготовка фахівців з технічних спеціальностей відбувається у відповідності з «Законом про вищу освіту» та навчальними планами для кожної з них. Хімія є фундаментальною дисципліною для таких спеціальностей як: «Матеріалознавство», «Агроінженерія», «Автомобільний транспорт», «Логістика», «Будівництво та цивільна інженерія», «Галузеве машинобудування». Хімічні знання набуті здобувачами вищої освіти в подальшому забезпечать їм успішну професійну діяльність, комунікацію та соціалізацію в сучасному суспільстві. Враховуючи

цей аспект викладання хімії, здійснюється так, щоб знання властивостей хімічних сполук, хімічних елементів, були пов'язані з практичним використанням в різних галузях промисловості та наукових дослідженнях. В лекційному курсі інформаційний матеріал для здобувачів представляється з розумінням того, що в хімії практично не існує жодної хімічної реакції, яка б не була основою якогось хімічного процесу або технології важливої для суспільства в майбутньому чи такої, що використовується зараз. Майбутні інженери, спеціалісти з будівництва, матеріалознавці повинні бачити кінцевий результат хімічних перетворень речовин, що спонукатиме їх до більш глибоких знань і відповідно вивчення навчального матеріалу, тому впровадження інноваційних методів навчання є і буде завжди актуальним в процесі підготовки здобувачів вищої освіти.

Багаторічний досвід викладання хімії авторами цієї статті дозволяє вказати на тенденцію

зниження хімічних знань у здобувачів першого курсу, хоч можливо це судження і має дещо суб'єктивний характер. Слід відмітити, також, що здобувачі вищої освіти мають різний рівень уже набутих хімічних знань, тому потрібне використання таких методичних підходів, які б сприяли їх підвищенню і поглибленню. Позитивні і достатньо успішні результати показала презентація відповідних хімічних розділів або тем, яку розробляють здобувачі вищої освіти групами з 2 або 3 чоловік. Уміння добре користуватись засобами цифрової техніки притаманне практично усім здобувачам освіти ЗВО, створює широкі можливості для застосування презентації як активного методу для вивчення і поглиблення знань з хімії, а отже доцільно його оцінити і проаналізувати.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні основи та практичне застосування презентації розглянуті в багатьох працях викладачів ЗВО, науковців, вчителів. В. Нелюбов, О. Курца з Ужгородського національного університету в своїй праці «Презентація навчальних матеріалів. Створення текстів на слайдах» дають рекомендації по демонстрації інформативних матеріалів при захисті курсових робіт та дипломів [4].

В навчальному посібнику «Презентація наукових результатів» автори Л. Сусліков, І. Студняк розглянули цифрові, текстові, графічні презентації наукових досліджень [6].

Ю. Полікарпова в статті «Презентація як активний метод навчання», а також Д. Ткаченко та І. Фісенко з Миколаївського університету в тематичній бібліографічній підбірці «Наука і освіта в умовах інформаційного суспільства: історія та сучасність» вказують на важливість застосування презентацій як методу для більш якісного і успішного навчання [7].

В багатьох інших публікаціях приводиться інформація про доцільність та можливості широкого використання презентацій в умовах дистанційного навчання.

О. Заболоцька, І. Ніколаєва з Житомирського медичного інституту в своїй статті [3] проаналізували сучасні інтернет-ресурси з хімії для закладів середньої та вищої освіти, вказали на переваги You Tube-каналу «Хімічні лайфаки» для формування компетентностей і результатів навчання бакалаврів медичної діагностики та лікування в умовах дистанційного навчання.

Водночас презентація як метод навчання, форми презентацій для її впровадження потребують подальшого дослідження.

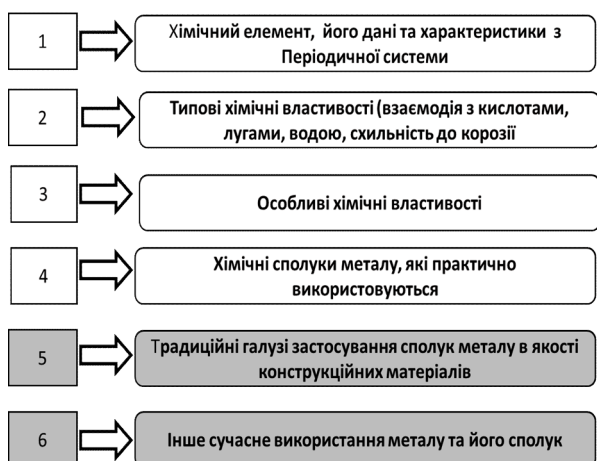
Мета статті. Проаналізувати ефективність використання презентації в процесі вивчення хімії здобувачами вищої освіти з технічних спеціальностей і оцінити її вплив на результати навчання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Хімія є наукою, яка тісно пов'язана з цивілізаційним, технологічним та технічним розвитком людського суспільства і має сталі засади. Її викладання відбувається як традиційними мето-

дами, так і з використанням інноваційних освітніх технологій та методів до яких відносять і презентацію. Інноваційні технології у ЗВО це поєднання традиційних і сучасних методів та засобів з метою підвищення якості освіти, ефективності та інтерактивності навчання, розвитку творчих та аналітичних здібностей у здобувачів вищої освіти. Практично весь світ в більшій або меншій мірі використовує ці технології, які в свою чергу забезпечують розвиток людини, особистості, що можна вважати показником прогресу будь-якої країни та її подальший розвиток. Сучасний підхід до викладання хімії має відповідати таким основним вимогам як професійна спрямованість, комунікація, активна творча діяльність здобувачів.

Презентація (англ. presentation) – процес ознайомлення здобувачів вищої освіти з темою навчальної програми дисципліни «Хімія». В науковій літературі є різні пояснення поняття презентація: в Європі в основному розглядають її як повідомлення, яке містить нову ідею та її пояснення або свіжу інформацію, яка потребує подальшого обговорення; в Україні в більшості випадків презентацію розглядають як комп'ютерний варіант представлення будь-якої інформації.

Практичний досвід використання презентації підтверджує, що вона є активним методом навчання так як передбачає групову роботу, творчий характер у здобувачів та їх готовність співпрацювати з іншими, практичну спрямованість. Більшість здобувачів вже мають достатні навички та уявлення про презентацію, які здобули під час навчання в школі. Тому презентація як метод навчання сприймається здобувачами завжди позитивно з зацікавленістю. Найбільш доступним і розповсюдженим інструментом для створення презентацій хімічних тем є програма Power Point, яку заслужено називають майстром створення презентацій. Як показав досвід найкращим варіантом для навчання є поєднання презентації з лекцією або лабораторною роботою, особливо якщо це стосується хімічних властивостей елементів та їх сполук. Презентація може бути як доповненням, так і своєрідним планом представлення основного теоретичного матеріалу, її можна використати практично по будь-якій темі, зазвичай це розділи хімії або теми спрямовані на майбутню професію здобувачів. Наприклад, для інженерів з галузевого машинобудування та матеріалознавців – це метали, їх сполуки, використання їх в якості конструкційних матеріалів. Для спеціалістів з будівництва – це хімічні процеси у будівельній галузі, для автомобілістів – вуглеводні та інші органічні речовини та їх властивості. Практичний досвід показує: з урахуванням концентрації уваги у здобувачів, оптимальний об'єм презентації 5-7 слайдів послідовних за змістом. Схема слайдів для презентації металів, якою найчастіше користуються здобувачі, виглядає так:

Якщо зробити узагальнення, то перший слайд представляє предмет презентації (наприклад, метал); 2,3,4 – це теоретичний матеріал в стислій формі (наприклад, хімічні властивості металів); 5,6 – аналітика та практичне використання (діаграми, таблиці, схеми та ін.). Варіантів презентацій може бути багато, це залежить безпосередньо від теми презентації та навчальної дисципліни

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Розвиток промислово-господарського комплексу України неможливий без висококваліфікованих інженерів, спеціалістів будівельної галузі, матеріалознавців та інших спеціалістів. Їх підготовка в Центрально-українському національному технічному університеті відбувається у відповідності з навчальними програмами як традиційними методами викладання дисциплін, так і інноваційними, до яких відносять і презентацію, яку називають ще активним методом навчання. Використання презентації при викладанні хімії має ряд важливих переваг, зокрема, практичну спрямованість здобувачів вищої освіти щодо відповідних хімічних знань, творчий характер, групову роботу. Зокрема, в ЦНТУ презентація як метод навчання використовується давно, але суттєві зміни відбулися за останні 5-6 років. Презентація практично від «усної» доповіді трансформувалась до цілеспрямованого, ефектного подання хімічної інформації з використанням сучасної ресурсної електронної бази. Тут варто згадати історичне твердження, що краще один раз побачити, ніж сто разів почути. Цей метод робить вмотивованими до знань як здобувачів, які презентують інформацію, так і тих хто її сприймає. Зацікавленість як одних, так і інших є високою, до того ж виконану презентацію оцінюють самі здобувачі вищої освіти і викладач в межах відповідної шкали балів. Презентація як метод навчання сприяє поглибленню знань з навчальної дисципліни, а також розвиває особистісні якості здобувачів такі як готовність співпрацювати з іншими, впевненість у власних силах, комунікацію. Практичний досвід застосування презентації в хімії дозволяє зробити висновок про доцільність її широкого застосування в навчальних дисциплінах, включаючи формат дистанційної форми навчання.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Даценко В. Підвищення ефективності навчання хімії у технічному ВНЗ. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2013. № 5. С. 104-110.
2. Дубасенюк О. А. Інновації в сучасній освіті: інтеграція науки і практики. *Збірник науко-методичних праць*. Житомир: В-во ЖДУ ім. Франка, 2014. С. 12-28.
3. Заблоцька О. С., Ніколаєва І. М. Досвід формування компетентностей і результатів навчання бакалаврів технологій медичної діагностики та лікування засобами Youtube-каналу «Хімічні лайфхаки» в умовах війни. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, випуск 216 (2024), Кропивницький. С. 36-41.
4. Нелюбов В. О., Куруца О. С. Презентація навчальних матеріалів. Створення текстів: електронний ресурс. : ДВНЗ «УжНУ», 2020.
5. Синиця М. О. Використання мультимедійних технологій у навчальному процесі ВНЗ як засіб формування педагогічних знань. *Професійна педагогічна освіта: становлення і розвиток педагогічного знання: монографія / за ред. проф. О. А. Дубасенюк*. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. С. 418-438.
6. Сусліков Л. М., Студеняк І. П. Презентація наукових результатів : Навчальний посібник. Ужгород : В-во УжНУ «Говерла», 2019. 300 с.
7. Ткаченко Д. В., Фісенко І. А. Наука і освіта в умовах інформаційного суспільства : історія та сучасність. Миколаїв : МДАУ, тематичний бібліографічний покажчик.
8. Полікарпова Ю. Презентація як активний метод навчання. *ТДАУ*. 2012.

REFERENCES

1. Datsenko, V. (2013). Pidvyshchennia efektyvnosti navchannia khimii u tekhnichnomu VNZ [Increasing the effectiveness of chemistry teaching in a technical university]. *Pedahohika i psykholohiia profesiinoi osvity*. № 5. S. 104-110. [in Ukrainian]
2. Dubaseniuk, O.A. (2014). Innovatsii v suchasni osviti: intehtatsiia nauky i praktyky. [Innovations in modern education: integration of science and practice]. *Zbirnyk nauko-metodychnykh prats*. Zhytomyr: V-vo ZhDU im. Franka, S. 12-28. [in Ukrainian]
3. Zablotska, O.S., Nikolaieva, I.M. (2024). Dosvid formuvannia kompetentnostei i rezultativ navchannia bakalavriv tekhnolohii medychnoi diahnostryky ta likuvannia zasobamy Youtube-kanalu «Khimichni laifkhaky» v umovakh viiny. [Experience in forming competencies and learning outcomes of bachelors of medical diagnostics and treatment technologies using the Youtube channel "Chemical Lifehacks" in war conditions]. *Naukovi zapysky. Seriia: Pedahohichni nauky, vypusk 216*. Kropyvnytskyi. S. 36-41. [in Ukrainian]
4. Neliubov, V.O., Kurutsa, O.S. (2020). Prezentatsiia navchalnykh materialiv. [Presentation of educational materials]. *Stvorennia tekstiv: elektronnyi resurs*. : DVNZ «UzhNU». [in Ukrainian]
5. Synytsia, M.O. (2014). Vykorystannia multymediinykh tekhnolohii u navchalnomu protsesi VNZ yak zasib formuvannia pedahohichnykh znan. [The use of multimedia technologies in the educational process of universities as a means of forming pedagogical knowledge]. *Profesiina pedahohichna osvita: stanovlennia i rozvytok pedahohichnoho znannia: monohrafiia / za red. prof. O.A. Dubaseniuk*. Zhytomyr : Vyd-vo ZhDU im. I. Franka, S. 418-438. [in Ukrainian]
6. Suslikov, L.M., Studeniak, I.P. (2019). Prezentatsiia naukovykh rezultativ : Navchalnyi posibnyk. [Presentation of scientific results: Textbook Uzhhorod] : V-vo UzhNU «Hoverla». 300 s. [in Ukrainian]
7. Tkachenko, D.V., Fisenko, I.A. Nauka i osvita v umovakh informatsiinoho suspilstva : istoriia ta suchasnist. [Science and education in the conditions of the information

society: history and modernity]. Mykolaiv : MDAU, tematychnyi bibliohrafichnyi pokazhchyk. [in Ukrainian]

8. Polikarpova, Yu. (2012). Prezentatsiia yak aktyvnyi metod navchannia. [Presentation as an active learning method]. TDAU. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ТУНІК Тетяна – кандидат технічних наук, доцент кафедри екології, охорони навколишнього середовища та здорового способу життя Центральноукраїнського національного технічного університету.

Наукові інтереси: інноваційні методи навчання для дисциплін хімія, аналітична хімія, геохімія довкілля.

КОЛОМІЄЦЬ Людмила – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології, охорони навколишнього середовища та здорового способу життя Центральноукраїнського національного технічного університету.

Наукові інтереси: сучасні методи навчання при викладанні дисциплін агрохімія, методи визначення параметрів довкілля, хімічний моніторинг навколишнього середовища.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

TUNIK Tetyana – Candidate of Technical Sciences, Associate Professor of the Department of Ecology, Environmental Protection and Healthy Lifestyle of the Central Ukrainian National Technical University.

Scientific interests: innovative teaching methods for the disciplines of chemistry, analytical chemistry, geochemistry of the environment.

KOLOMIETS Lyudmila – Candidate of Agricultural Sciences, Associate Professor of the Department of Ecology, Environmental Protection and Healthy Lifestyle of the Central Ukrainian National Technical University.

Scientific interests: modern methods of teaching in the teaching of agrochemistry disciplines, methods of determining environmental parameters, chemical monitoring of the environment.

Стаття надійшла до редакції 11.03.2025 р.

Стаття прийнята до друку 23.03.2025 р.

УДК 316.485:37

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-218-252-257

УСЕНКО Дар'я –

доктор філософії, доцент кафедри педіатрії
Одеського національного медичного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4143-2099>
e-mail: dariav.usenko@gmail.com

СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ: ДОСВІД СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІКИ

В статті аналізується система управління конфліктами в освітньому середовищі, яка базується на сучасних педагогічних практиках. Проаналізовано природу конфліктів, їхню структуру та динаміку в освітній сфері. Визначено, що конфлікт – це процес, що включає зіткнення інтересів, цілей, а також культурних і особистісних аспектів учасників. Підкреслено, що конфлікти можуть бути мотивовані різними чинниками, включаючи емоційні стани, когнітивні розбіжності та системні процеси.

З'ясовано, що освітні конфлікти проходять кілька фаз: виникнення, розвиток та завершення, кожна з яких вимагає від учасників певних дій для реалізації своїх інтересів або досягнення компромісу. Особливо підкреслено, що в освітніх конфліктах важливу роль відіграє взаємодія особистісних і групових інтересів, що може призводити до високої емоційної напруженості.

Розглянуто інтегральні стратегії регулювання та запобігання конфліктам, що включають профілактику, визначення основних причин конфліктів, а також розвиток конфліктологічної компетентності серед педагогічних працівників. Обґрунтовано важливість знання методів медіації та відновних практик як ефективних засобів мирного вирішення освітніх конфліктів.

У дослідженні також акцентовано на необхідності розробки та впровадження адаптивних методів управління конфліктами, які б враховували специфіку освітніх закладів України. Особлива увага приділяється розробці тренінгових програм для педагогів, які б сприяли формуванню їхніх навичок в ідентифікації, аналізі та вирішенні конфліктів. Важливим аспектом є створення механізмів зворотного зв'язку та моніторингу результативності впроваджених стратегій, що дозволить забезпечити їх ефективність і адаптивність до змінних умов освітнього процесу.

Сформовано висновки, що ефективне управління конфліктами може суттєво покращити якість освітнього процесу, забезпечуючи стабільність і розвиток педагогічного колективу та навчального середовища. Запропоновано напрямки подальших досліджень у сфері оптимізації стратегій управління конфліктами в освіті, що включають глибше дослідження психологічних і соціальних аспектів взаємодій учасників освітнього процесу.

Ключові слова: конфлікт, педагогічний конфлікт, освітнє середовище, медіація, управління, компетентність, рефлексія.

USENKO Daria –

PhD, Associate Professor of the Department of Pediatrics
Odesa National Medical University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4143-2099>
e-mail: dariav.usenko@gmail.com

CONFLICT MANAGEMENT STRATEGIES IN THE EDUCATIONAL ENVIRONMENT: EXPERIENCE OF MODERN PEDAGOGY

The article analyzes the system of conflict management in the educational environment, which is based on modern pedagogical practices. The nature of conflicts, their structure and dynamics in the educational sphere are analyzed. It is determined that conflict is a process that includes a clash of interests, goals, as well as cultural and personal aspects of participants. It is emphasized that conflicts can be motivated by various factors, including emotional states, cognitive differences and systemic processes.